

Nederland in 2030

Bij de mogelijke aanleg van een snelweg door de achtertuin is het niet zo moeilijk om burgers te interesseren voor ruimtelijke projecten. Anders wordt het als je het ruimtelijk beleid van Nederland in de verre toekomst wilt bepalen. Hoe kun je burgers bij zo iets abstracts betrekken? En gebeurt dat ook?

RONALD KLIP*

De Rijksplanologische Dienst (RPD) is dit voorjaar begonnen met de discussie die uiteindelijk moet leiden tot een vernieuwing van het ruimtelijk beleid. In de Vinex en de huidige actualisering daarvan wordt het ruimtelijk beleid tot 2010 bepaald, en nu wil men alvast nadenken over de periode daarna, tot 2030. Hiertoe is een project gestart: Nederland 2030. Hoe verloopt dat project, wie zijn erbij betrokken en wat gebeurt er verder?

AAN ZET

Een brede maatschappelijke discussie is het nog net niet -er wordt voorsnog alleen met "betrokkenen" (?) gesproken- maar de RPD wekt wel de indruk dat niets vast ligt en alles besproken kan worden. In de brochure die als startnotitie dient, *Aan zet voor Nederland 2030*, worden vijf vrij principiële vragen gesteld die samen de ruimtelijke vraagstukken voor de komende tijd omvatten. Randvoorwaarden zijn nauwelijks geformuleerd, het belangrijkste uitgangspunt is dat de ontwikkeling duurzaam moet zijn. De antwoorden op de vragen vormen de basis voor een aantal scenario's. Die worden -derde fase van het project 2030- vervolgens uitgewerkt tot "gewenste en realiseerbare streefbeelden". In de laatste fase, die in juli '97 afgerond moet zijn, zal de RPD een beleidsadvies aan de minister formuleren. Dat wordt gepubliceerd als de *Perspectievennota Nederland 2030*.

LEEFOMGEVINGSBELEID?

De minister, of beter 'de politiek', zal vervolgens bepalen wat er verder gebeurt. Kiest men voor de voortzetting van het huidige beleid (o.a. de compacte stad), dan is het nodig het ruimtelijk beleid om te gooien en wordt begonnen aan een Vijfde Nota, of kiest men ervoor

het ruimtelijk beleid verder te integreren met vooral het milieubeleid en wordt een 1e Nota Leefomgevingsbeleid opgesteld.

Mocht het tot een nieuwe nota komen, dan zal die -zoals het er nu naar uitziet- uiteindelijk de gebruikelijke procedure moeten doorlopen, die van de Planologische Kernbeslissing (PKB). De PKB staat niet bekend als de vlotste procedure; tussen 'beleidsvoornemen deel a' en de parlementaire goedkeuring zit minstens vijf jaar. Het project 2030 is dus op tijd begonnen!

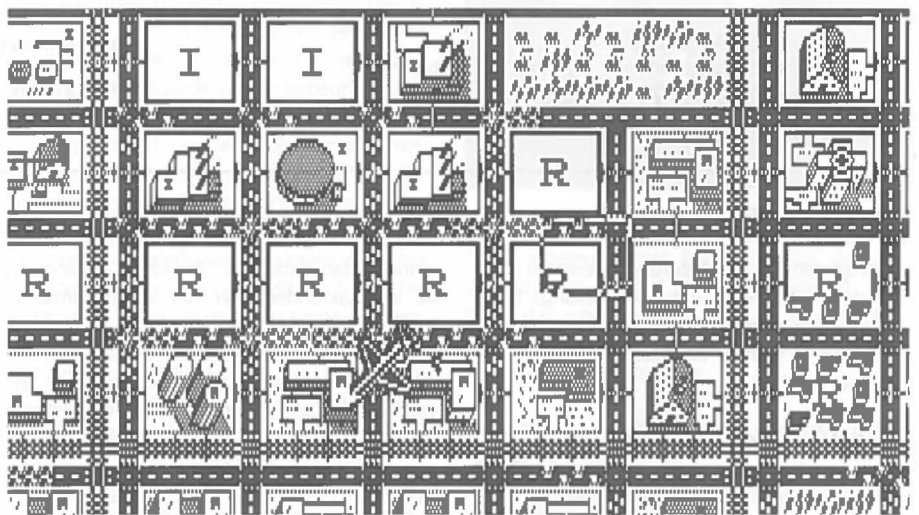
SCENARIO'S

Voordat 'de politiek' een keuze maakt wordt een ambtelijk traject doorlopen. De RPD streeft ernaar in de eerste fase zoveel mogelijk 'betrok-

ontwikkelingen, en de discussiescenario's, waarin *ins blauer hinein* gedacht kan worden. Bij de basisscenario's zijn de planbureaus Centraal Plan Bureau en Sociaal Cultureel Planbureau nauw betrokken; bij de discussiescenario's worden externe adviesbureaus ingeschakeld.

Een voorbeeld van een discussiescenario, waarvan er momenteel 16 in voorbereiding zijn, is 'Nederland beweegt'. Uitgangsidee hierachter is dat automobiliteit geen enkel probleem meer is, mede doordat rond 2005 alle infrastructuurle projecten af zijn. Wat kan je dan doen?

Een ander discussiescenario borduurt voort op het uitgangspunt dat de enig belangrijke bijdrage van Nederland aan de Europese natuurlijke diversiteit bestaat uit de natte gebieden: bijvoorbeeld de wetlands, zoals de Waddenzee,

SimCity is een van de populairste computerspellen, juist omdat de speler de ruimte net als in het echt kan inrichten.

kenen' te raadplegen. In allerlei dialoogvormen - o.a. ronde-tafelgesprekken, workshops, studiedagen en interviews - wordt gesproken met vertegenwoordigers van overheden (van andere departementen tot en met lokale overheden), marktpartijen (o.a. projectontwikkelaars en beleggers), de wetenschap (ook de wetenschappelijke bureaus van de vier grootste partijen) en belangenorganisaties. Zelfs kinderen worden geraadpleegd; zij zijn per slot van rekening de actoren in het ruimtelijke veld van de toekomst. De informatie en inzichten die in de eerste fase naar voren komen, worden gebruikt bij het opstellen van de scenario's. Hierbij moet niet gedacht worden aan maquettes en kaarten: het gaat om causaliteitsreeksen, om als-dit-dan-dat-scenario's. Men onderscheidt twee typen: de basisscenario's, die uitgaan van verschillende demografische, economische en technologische

en de veenweidegebieden. Droge zandgebieden (Veluwe) zijn er in Europa voldoende. Nederland zou kunnen besluiten die natte natuurgebieden te optimaliseren en op de droge zandgronden meer andere functies toe te laten, zoals recreatie.

Eigenlijk is het jammer dat 'de gewone burger' nauwelijks bij de planvorming betrokken wordt. Ten eerste kunnen daar best goede ideeën uit voortkomen, en ten tweede is het gewoon erg leuk om allerlei scenario's door te denken. Dat is nu aan de RPD en enkele insiders voorbehouden.

* Redactie AGORA

Met dank aan ir. C. Lever, plv. projectleider Nederland 2030 bij de RPD.